

Mostafa kon niet zingen, oordeelde de rechter

Rechtszaak

Een Idols-kandidaat is niet blij met de uitzending en klaagt vervolgens het programma aan. Komt dit vaker voor?

Door onze redacteur
Lineke Nieber

AMSTERDAM. Mostafa - kandidaat nummer 4318 - meldt zich zes uur te laat voor zijn Idols-auditie. Hij heeft zich verslapen, en stond in de file, legt hij uit, als hij plaatsneemt op de stip voor de vier *Idols*-juryleden. Met een nummer van de Backstreet Boys wil hij zich plaatsen voor een plek in het programma.

Al na de allereerste noten begint jurylid Martijn Krabbé te lachen. „Is dit een grap of zo?” Kort daarna vat jurylid Eva Simons het oordeel samen. „Het was gewoon echt slecht”, zegt ze. „Heel, heel, heel erg slecht.”

Mostafa baalt. Nog diezelfde dag tikt hij een mail naar de producent van het programma. Zijn auditie is niet verlopen zoals hij had verwacht, „meer downs dan ups”, schrijft hij. Hij eist dat de opnames van zijn auditie en de twee interviews worden gewist, „anders ben ik genoodzaakt jullie aan te klagen voor 100.000 euro en neem ik er een advocaat bij”.

Mostafa verloor het kort geding afgelopen maand. Hij moet de proceskosten á 1.634 euro betalen.

Rechter: een slechte auditie

Mostafa heeft getekend voor uitzending, oordeelt de rechter. En uit niets blijkt dat hij onder druk is gezet om het deelnemerscontract te ondertekenen. Het argument dat een zeer negatief beeld van Mostafa zou zijn neergezet, wordt verworpen. De rechter, die de auditie bekeek, kan geen andere conclusie trekken ‘dan dat de auditie ronduit slecht was’.

Producent Blue Circle, tevens producent van *Idols*, werd afgelopen maand ook voor een ander programma aangeklaagd. Een deelnemer van *Mijn leven in puin*, waarin het draait om mensen met verzamelwoede, verzette zich tegen uitzending. Ze schaamt zich voor haar situatie (een huis tot de nok gevuld met spullen), ze wist niet waarvoor ze tekende en kent het programma niet, luidde haar verweer. Ook deze kandidaat verloor een kort geding en moest de proceskosten betalen.

Zaken als die van Mostafa zijn van alle tijden, zeggen media-advocaten Otto Volgenant (Boekx Advocaten) en Jens van den Brink (Kennedy Van der Laan). En vrijwel altijd beslist de rechter in het voordeel van de makers. Volgenant: „Het uitgangspunt is: wie één keer ja zegt tegen uitzending, komt daar moeilijk onderuit.”

In de meeste gevallen is er boven-

Mostafa zong ‘I want it that way’ van The Backstreet Boys. Het oordeel: „Heel, heel, heel erg slecht.” Hij was bang dat de opnames zijn carrière als singer-songwriter zou beschadigen en eiste het wissen van de opnames.

dien een dik pak papier ondertekend door de deelnemers, waarmee ze instemmen met opnames en uitzending. Je moet van goeden huize komen, om daar iets tegenin te brengen, zegt Jens van den Brink. Maar het kán. „Als je - ik noem maar iets heel intiem - tijdens de opnames in je broek plast en de jury je vervolgens daarom vernedert, dan kan jouw belang zo zwaar zijn, dat het tegen de contractafspraken opweegt.”

Feit is: knippen mag

Een ander argument: de deelnemer wist niet waaraan hij mee deed. Volgenant noemt een zaak rondom RTL-programma *Bedgeheimen*, waarbij iemand, met veel drank achter de kiezen wel een camera zag, maar zich niet realiseerde dat hij in een programma was beland. Die zaak heeft de klager gewonnen.

Wie vals of onvolledig is voorgelicht, kan zich daar op beroepen.

Een ander veelgebruikt argument van ontevreden deelnemers, is de montage. Feit is: knippen mag. Van den Brink: „Er zijn natuurlijk grenzen. Maar je hoeft geen genuanceerd beeld van iemand neer te zetten. En ook negatief uitvergrooten mag. Dat heet redactionele vrijheid.”

Mostafa had dus weinig kans. Zeker bij een talentenjacht als *Idols* is het volstrekt duidelijk waaraan je meedoet, zegt Van den Brink. Volgenant noemt het ‘streisandeffect’, naar actrice Barbra Streisand die, omwille van haar privacy, met een rechtszaak probeerde een luchtfoto van haar huis in Malibu van een website af te krijgen. Juist door die zaak wist iedereen haar huis te vinden. Volgenant: „Nu is er alleen maar méér aandacht voor het *Idols*-fragment.”

DEELNEMERSCONTRACT

Wat onderteken je?

Programma's als *Idols*, *The Voice of Holland*, en *Mijn leven in puin*, werken met een ‘deelnemersverklaring’.

Door middel van zo'n contract geeft de deelnemer toestemming om opnames voor het programma te maken en die uit te zenden.

Daarnaast moeten deelnemers vaak afstand doen van intellectuele eigendomsrechten. Producenten hebben dan alle rechten over het opgenomen beeld- en geluidsmateriaal. Alles mag worden uitgezonden, eindeloos herhaald én commercieel worden ingezet.

De contracten zijn meestal geheim. Op het publiekelijk maken van de contractvoorwaarden staat soms een geldboete – meestal gaat het om enkele duizenden euro's.